

Folkestreik?

Før i tiden - i de store lønnskampers tid - var strekkevåpenet de fagorganiserte arbeideres viktigste våpen, og ble situasjonen riktig tilspisset, var det generalstreiken som det ble truet med.

Idag står ikke lenger klasse mot klasse. Idag står et samlet folk i kamp mot undertrykkerne. I denne kampen har vi brukt mange slags våpen - trass i at vi er våpenløse.

Strekkvåpenet har vi enda ikke brukt, men når tiden kommer og vår åre som folk krever det, da skal vi vite å bruke det.

Da proklameres folkestreik.

Folkestreik er ikke en klassestreik. Det er hele folkets totale og solidariske krigsinnsats. Da blir det ikke spørsmål om sjefer og underordnede, om arbeidsgivere og arbeidere. Da blir det sjefer som forlater arbeidsplassen i spissen for sine folk og lar døren. Da dødlegges all samfunnsvirksomhet. Da skal ingen av våre materielle ressurser tjene fienden; de skal ingen "arbeide for tyskerne".

At skadevirkningene i en slik situasjon også rammer oss selv, er vi klar over, men en krig kan ikke føres uten ofre. Og vi proklamerer ikke folkestreik uten at det er uunngjengelig nødvendig. Hva enten du er kjøpmann, statsfunksjonær, håndverker eller kontormann, advokat eller tannlæge - så kreves din personlige innsats. Du har kanskje aldri drømt om å skulle streike. Du er kanskje din egen arbeidsgiver og mener at du ikke kan streike mot deg selv. - Tenk om igjen.

Hele overskuddet av vår samfunnsvirksomhet etter at våre egne absolutt nødvendige behov er dekket går idag til fienden.

En folkestreik er derfor en streik mot fienden, og den som lusker unna vil bli merket for alltid. Da få unntak som må gjøres, vil det bli gjort klart rede for når streiken proklameres.

Merk foreløpig følgende:

1. Folkestreik vil bli proklamert av Hjemmefrontens Ledelse.
2. Orden utsendes gjennom den fri presse og over London Radio.
3. Ingen må la seg rive med i aksjoner som ikke er satt i verk av Hjemmefrontens Ledelse.
4. Forbered deg om mulig på den situasjon som oppstår når alle tilførselsstansor. Også vann, gass og elektrisitet kan bli avstengt i en kritisk situasjon. Kan du skaffe tørrmelk eller boksemelk til spebarn?

Folkestreik - vårt hjemmelige våpen!

Av ditt brev nordfra, 11. nov. "No skal du trykke det er liv her i byen. Full av innkvarterte soldater, full av heimause stakkere, sume med det delgrover bare, sume berre med det del står og går i, alle tvinge med våpenmakt bort fra sitt eige og sin landsdel. Det er så mykje elendigskap og sorg at det er tilf. Dertil veks hatar mot alle i vår v. MS er helt utsultet i arbeid. Svenskhjelpen er hanna i Tokalet til MS, og MS-kafeen er blitt rom for evakuerte. Ingen vil ha med MS å gjøre, minus det få. - Det er sant at folk viser "en beundringsverdig haldning", men det er som nordmann og ikke i tiltru til noko sng lovnader. - Elles sender eg avskrift av 2 plakater frå Finnmark. Dei talar utan kommentar; det er bajonetten i ryggen".

Frå H. L. (Hjemmefront-ledelsen).

Evakueringen nordfra. Nazipressen har i snart en måned vært full av rodselshistorier om russernes framfærd i Nord-Norge. Alle de gamle, slitte plater med fabrikkstempel "Made in Germany" sveives om og om igjen. Vi kjenner den og vet hva det betyr når konserten settes i gang. Tyskerne skal skape den rette bakgrunn for en ny forbrytelse. Denne gang er det "evakueringen av Nord-Norge".

Vinterstid i Finnmark slenges befolkningen ut av sine hjem, by og bygd brennes, føt slaktes ned, menn, kvinner og barn jages sørover, snart til føts og snart stuvet sammen i fiskerskøyter. Som vanlig bruker tyskerne de norske fartøyene til dekning for sine militærtransporter.

Hvorfor tvangsevakuere tyskerne befolkningen? Les hva den kungjeringen fra Torboven og fra den tyske øverstbefalende, Rendulic i Nord-Norge sier om dette:

"Motstanderen har bevist at han i de besatte områder hensynsløst og brutalt tvinger sivilbefolkningen til innsats for å oppnå det han vil."

Dotte medfører at den bolsjevikiske motstander ikke kan overlates noensomhelst underbringelse eller eksistensmuligheter i kampområdet. Alle sådanne innretninger som husly, befordringsmidler og forrådslager må dødlegges eller bringes bort.

Dermed blir befolkningen i dette område fratatt eksistensgrunnlaget slik at den for å opprettholde livet, må evakuere ..."

Dotte er tydelig tale. Tvangsevakueringen er en ren militær forholdsregel gjennomført med tysk brutalitet. Tyskerne gjør landet til en ørken og driver befolkningen ut for at den ikke skal få høve til å støtte de norske og allierte tropper som deltar i frigjørningen av vårt land. Dotte er ikke evakuering, dette er deportasjon!

Vår landsmenn i nord har drett konsekvensene av dette. Der det er noen sjanse til å komme unna tyskerne og opprettholde livet til befridene når fram, der klarer de seg fast til stedet. Heller ikke vi må støtte tyskerne i deres militære planer. Vi må ikke gjøres oss dolaktige i den største krigsforbrytelse som ennå er begått i vårt land; vi må ikke hjelpe de nazistiske makthavere og de nazistiske organisasjoner med deportasjonen. Denne er og blir nazistenes sak, ansvaret for de tusener menneskers nød er deres. Vi kan ikke innlate oss på hjelpvirksomhet som fremmer realiseringen av deportasjonen. Man individuell hjelp til mennesker i nød er det alle gode nordmenns plikt å yte.

Avsatte og arresterte kolleger. Vi fortsetter listen fra forrige nr. med en fullstendig oversikt for Bergen og Hordaland. Vi ber på nytt om nøyaktig rapport fra andre kenter av landet. Bergen. Skutt av tyskerne - 1ktr. I. Gerbo. Død, som fange i Tyskl. - 1ktr. O. Valeur. I fangenskap i Tyskl. - 1ktr. Heutdal, 1ktr. Stinesen, Friis Bull, Johs. Dale, adj. O. Orheim, gymn. Ir. G. Glambek, Hkstad, lekt. Haukeland. Disse er avsett - Ir. fru Ytterhorn, Olga Søvik, K. Høndel, Telnes, overl. Høpkrøstad, skoleinspr. B. Væne, rekr. Stoltz, Seim, Ellise Håbro, 1ktr. Ford, Lynner, Aslaug Mytt (2. gang), John Andersen, Hordaland. I fangenskap i Tyskl. - Ir. Anders Ask, Otterstad, 1ktr. Spanning, sold. I norsk fangenskap - Ir. Engositer, Nils Dale, Disse er avsett: rkr. S. Eskeland, 1ktr. Johs. Havro, Heuge, Ir. S. Bolstad, Brown, Stafnes, Flomes, fru Byshe, Gunvor Tuft, frk. Strand, fru Høiland, Mons Oppede, Ivarhild Fedde, Anne Teigland, Adolf Andersen, Selhus, Astrid Fossum, fru Marie Torp. Fra andre kenter av landet. Arresterte lærere: Rosenborg (Skalbukillen, Innes), Olav Høvdalen (Drengen), Anders Røe (Tungen), Ludvig Øverbø (Elvorum), Josefina Logevik (Eigersund), 1ktr. I. Torvik (Grefsen), Kirkesanger Lövda (Øystad) arrestert, men senere løslatt. Lr. Jonas E. Line er nylig sluppet ut fra Grini. Lr. Innen Rebekka Hals; Innes er avsett. Lærer Lars Fossgard, Hol i Hallingdal, avsett og utvist. Lærer Erling Lien, Nes i Hallingdal, avsett. Lr. Innen Sigrid Høgholmen, Ho i Telocmark avsett.

Blokaden virker. Lærer Livgard, Nesbyen har fått alle de straffer som kan falle på en enkelt lærer for tiden. Han har sittet arrestert, er blitt avsett og utvist. Nå idg sitter han i pøsten sin igjen - på samme vilkår som før all stasjonen. Det er MS-skolestyret som har utvirket at han kan tilbake, lagfører og fylkesfører har anbefalt det og Schencke sjøl gitt lov.

Januar 1945.

Vår strid.

No ved årsskiftet har vi på skulefronten grunn til både å sjå attende og til å ta mål av stoda som vi ser henne framfor oss.

For 3 år sidan stod striden om Lærarsambandet, og lærarane vann. Set var den striden som skapte skulefronten, så han sidan har gått gjennom kvar bygd og by, over kvar einaste skule landet rundt. For 2 år sidan slost vi på ei ny mark, då barna skulle trugast og lokkast inn i ungdomsorganisasjonane til N.S. Den gongen kom foreldra med, skule og heim stod saman i ein seig, velskipa motstand, og mot denne våpenause vernemakta braut fienden saman i stormlaupet sitt.

Vi vågar ikkje seia at nasistane har vorti klokare av nederlaga. Men dei har vorti varsamare. Åtaka i det siste året har vori like kraftause som mislykka. Quislinglova om å konfiskere lærebøker, drukna i protestar, freistnadene med nasibøker i skulen er stogga, og kjøkkenrettskrivinga av 1941, som no har vorti innført 3 år på rad - vi veit sant å seia ikkje kor det har vorti av henne. - Samstundes er boikotten av postar etter avsette og arresterte lærarar halden oppe, N.S. - skulane sjuknar bort. Og dei som skal styre med skulane utover landet, held seg meir og meir til det dei greier bestsetja av lærarar og få dei fengsla, vise vekk elevar og heila klasser, leggje ned skular.

Etter kvart som striden på skulefronten nærast har stivna av til stillingskrig, har dei store Heimefront-sakene i stadig større mon vekt gaaum hos oss. I året som gjekk, vart vfreistnaden på å mobilisere norsk ungdom til vidare bruk i krigen og registreere norsk arbeidskraft til hjelp for fien den slått ned. Vårt offer til det har m.a. vori at undervisningen i mange av dei viktigaste skulane i landet har vorti øydolagd, - så med Universitetet, høgskulane, lærarskulane, ungdomskulane og ei mengd fagskular. For Norge vil krigskostnadene snautt verte så alvorlege og verke så langt på noko anna område som nott her. Men det viktigaste er vunni: at rekkjende er halve samla og ungdomen ikkje utlovert til eit misbruk som hadde ført til nokje verre ulykker for landet.

Om året 1945 veit vi at det etter alt å døme kjem til å setja oss på hardare prøver enn dei vi har opplevt til dessa. Utviklinga i den seinare tida tyder på det. Krigsføringa har kvest seg til, den indre motstanden - m.a. ved militært organiserte sabbotærtroppar - har vorti djervare. Eksplosjonsulykkene i Oslo og Bergen p.g.a. den ansynause vurdøysa hos tyskarane, bombeåttaka mot militære mål av våre allierte, deporteringa av alle Finnmarksfolk syner at vi når som helst kan koma opp i uventa katastrofehendingar. Styret for Heimefronten har gong på gong med alvorleg ettertrykk streka under at vordet om total folkestreik i et gjeven kritisk stode or å ta boksta volog.

Det gjeld om å førebu og harda ungane medan vi har tid. Det kan ikkje nytte å sjå for langt fram, krigen er ikkje vunnen ennå, han er tvort imot i veldig stiging. Både mentalt og reint praktisk må vi førebu oss på å ta imot og tala hards slag i det året som kjem. Det er vår fyrste oppgåve idag.

Måten å løyse henne på er at vi set oss sjelve og flest mogleg andre i aktivt arbeid, og organiserer dette arbeidet. For i organisering ligg den kraftigaste hjelpe til aktivisering. Flest mogleg inn i planlagt illoegalt arbeid! Det er dei tallause, utrøytande tonester som tel mest idag: sproie parolar, springe med meldingar, hjelpe med gode råder og praktiske dåd. Kravet til kvar einakild av oss er til siste slutt reint moralsk: Gjer du noko? Gjer du nok? Dei store stunder i vår historie opplevde vi når kvar mann kjende den plikta i seg som Carsten Anker gav uttrykk for i dessa orda: "Ferdrelandet har alt å krevja av meg, og eg er det alt skyldig."

Folk bur sproitt hor i lo'et, og det fellujamt med kår og interesser. Dei rådene som fanst før til å samle nasjonen og gje allsidig orientering,

Handelsskolene. Parolene til h. skole om at ingen gutt eller jente over 17 år må søke opptagelse ved h. skole i år (kveldskurser unntatt), og at den som alt er opptatt som elev må slutte straks, har virket meget godt. H. gymnasene i Oslo, Hamar, Drammen, Tønsberg, Sandefjord, Fredrikstad viser hel oppslutning om parolen. H. gymnasene i Kristiansand S. og Bergen har p.g.a. svak ledelse ikke fulgt parole, men det er grunn til å tro at de snart vil følge etter. Fra Stavanger og Trondheim ingen melding ennå. Ved en del h. skoler har politiet søkt å stanse elevflukten ved trusler eller arrestasjon av elever f. eks. i Halden, Sarpsborg, Sandefjord. Slike inngrep stadfester at parolen er berettiget og må følges overalt.

Handelshøyskolen i Bergen fikk i høst ordre fra kriminalpolitiet i Bergen om å sørge for at studentene måtte til samstrets åpning 1. okt. Ingen student møtte, alle fulgte parolen.

Sjømannsskolene har fått krav om å utlevere lister over årets elever til arbeidskontorene ved skolens slutt. Parolen om ikke å utlevere norsk ungdom til tysk tjeneste gjelder nå også disse skoler. Parolen er blitt sendt, og vi er sikre på at den blir fulgt!

De tyske NS-lesebøker ved Ullern skole.

Etter de voldsomme stormer ifjor høst, som kulminerte i arrestasjonen av lektor Thomas Bøe 9. nov. forløp 2. skolehalvår vesentlig rolig hva tyskboke angår.

I løpet av sommerferien hadde rektor Waage imidlertid forberedt en ny offensiv. Han hadde tilsett 3 nye ansvikere, som ikke hadde de kvalifikasjoner man ellers krevde for slike stillinger, men som til gjengjeld hadde den rette politiske farge.

Første grunnklasse har 5 parallellklasser. Tyskundervisningen i disse ble fordelt slik at 2 av de nye NS-vikere fikk hver sin klasse, rektor selv en og NS-ektor Dalseng en, mens den 5. ble gitt til en skikkelig mann.

I skolens trykte bokfortegnelse var de tyske NS-lesebøker de eneste oppførte tyske lesebøker. Ikke desto mindre gikk den skikkelige mann straks i gang med Nidsens lesebok i sin klasse. I de øvrige 4 klasser så det fra først av ut til at elevene ville følge pålegget om å bruke den nye tyskboke for realskolen. Men i klasse 1b, som har en av vikarene til lærer, reiste der seg snart en opposisjon, som resulterte i at klassen unnlot å ta bok med seg til timene. Som følge av dette ble hele klassen utvist av skolen. Men denne temperamentsfulle handling skulle rektor Waage komme til å angre på; for nå våknet de slumrende samvittigheter i de 3 øvrige NSbetjente klasser. De møtte fram til tysktimene uten lesebøker, til slutt også i rektors egen klasse. Han reagerte påfallende mildt. Det antas at han imidlertid har fått et vink fra Dept. et om å slå til rettett. I den følgen de tid lyste det på skolegården tallrike bål; de tyske lesebøker ble revet i stykker og dels brunt, dels strødd utover.

Onsdag 18. okt. ble skolebygningen okkupert, og etter en liten ufrivillig ferie fikk skolen plass på Ullern universitet. I avtidsmentet som innkalte elevene, ble det uttrykkelig sagt at alle de elever som ble innskrevet i høst, skulle møte fram. Dermed var utvisningen av klasse 1b faktisk opphevet. Rektor torde ikke nå lenger forlange at elevene skulle bruke de tyske NS-lesebøker. Isteden bestemte han at der skulle undervises uten lesebøker i førsteklasse, idet der utelukkende skulle drives med grammatikk og skriftelig.

Lektor Bøe har nå vært i fengsel i ett år, og har dermed utstått den straff han var dømt til. Han ventes friggitt med det første.

Lærerskolene. Tromsø: Alle skoler er stengt, også lærerskolens øvingskole. Etter forlydende skal tyskerne ha lovt at skolen ikke skal bli sprengt. Ved Levanger er det i år en 4. kl. på den 4-årige linje + 1., 2. og 3. kl. på den 5-årige linje. I den 4-årige-klasse skal det nå være 36 elever, deriblant en på 54 år som er opptatt i 1. kl. 5-årig er det ca. 20 elever, i de to andre visstnok under 10. - Som nevnt i forerige nr. var rektor Alnar Næss misfornøyd med karakterene i praktisk lærerdyktighet. Mot lærernes protest og uten å ha påhørt en eneste prøve foretok han så en tem-

melig omfattende revisjon av karakterene. 23. sept. sendte øvingslærerne protestbrev til minister Skancke. På dette skriv er det visstnok enda ikke innløpet noe svar. En må håpe at protesten blir tatt til følge. Karakterer gitt av rektor på egen hånd, kan ikke bli gyldige i fremtiden. - Stord: Elk Lund Åndssvevskole i Fana er flyttet til Stord lærerskole. Elvrum: Elvrum lærerskole ble rekvirert av tyskerne 1. okt. De to 4-årige klasser som skole har får får f.t. bare teoretisk opplæring i en stue. I høst møtte bare 10 ver i 2. kl. på den 5-årige linje. 4 av disse kom ikke igjen etter høstferien. Etter rekvisisjonen av skolen, ble klassen overført til Levanger. Berg fulgte med hit.

Quisling har gitt en ny "lov" om opprettelsen av et Norges Næringsamband, den anledning har H.L. sendt ut dette direktivet, datert 3.11.1944:

SLÅ DET NED!

Norges Næringsamband er nylig blitt opprettet ved en quisling-"lov" den vanligste sorten, som skal gjelde uten hensyn til Grunnlovens bestemmelser. Ferrådene er ute med nye knep. Sambandet skal drive næringsgruppene inn i den full nazifisering: Bøndene, fiskerne, håndverkerne, industrien, handels- skipsfarten, transporten, bankene, forsikringsvirksomheten, hotellvirksomhet. Vi kjenner hensikten med slike samband. De skal gjøre folket til et effektivt og lydige redskap i nazistenes hender. Slik som i Tyskland! Der er arbeidsytelsen stor nok, og sett inn i en retning som bærer hovedstap i nasjonen. - Sambandet er et rent NS-tiltak som legger makten over næringslivet i hendene på en liten klukk av forredere som hele folket mistror og forakter. Derfor skal dette lumske forsøket slås ned! Enhver sann nordmann nekter å godta noe medlemskap i brennsjeorganisasjon eller forbund under Norges Næringsamband!

Det er nå mer enn 2 år siden Quisling gjorde sitt første fornyelses- bandsforsøk med lærerne. Han brukte de hardeste midler og fikk hjelp av tyskerne - vi husker Kirkenesferden. Men han knakket ikke motstanden!

Næringsambandet skal skaffe quislingene verdige summer gjennom kontingenten. Men først og fremst skal det brukes til å registreere arbeidskraften i de forskjellige yrker til fiendens side. Tyskerne trenger folk til krigen og til sine krigsviktige tiltak. Quisling lurte stadig på en anledning til å mobilisere de beste årsklasser. Den hissigste propagandaen i forbindelse med begivenhetene i Nord-Norge viser hva han sikter imot. Mobiliseringsstrusselen er i øyeblikket farligere enn noensinne.

Vår ungdom har nylig vist hvordan quislingenes planer skal slås ned. Vår ungdom er 80 000 i alderen 21-23 år som ble innkalt i vår, har akthavere blitt fått tek i 300 hittil! Den sikre kurs som ungdommen har holdt, forplikter alle nordmenn til å ta like klart standpunkt. Ingen skal våge å svike dem! Heimefronten krever at de grupper som rømmes av den nye lov, yter like hetsynsløse motstand som andre grupper. For dem, og viser samme ranke holdning som vår ungdom. - Nå gjelder det disiplin framfor alt. Gitt ordre skal følges uansett personlige offrer! I situasjonen idag skal hver mann kjenne at han er under oppsikt, og den som ikke følger parole, skal stampes som sviker mot sin stand og mot sitt land! Samhold er det beste vern og det skarpste våpen vi har - idag som før.

P. ROLER SOM SKAL FØLGES:

1. Ingen svarer på brev fra eller sender brev til Sambandet eller underavdelinger.
2. En unngår å la sin bedrift registrere, og nekter og hindrer all registrering av arbeidere og funksjonærer til bedriften.
3. En betaler ikke kontingent, heller ikke avgift til hjelpefondet, men legger alle krav om innbetaling til side og lar seg pante.
4. Ingen tar imot verv eller stilling i Sambandet.

Forøvrig gjelder følgende: Søk råd på rette sted! Sørg for økonomisk støtte til dem som kommer i vanskeligheter under kampen!

VÅR STERKE! GJØR ANDRE STERKE!

Et godt råd til oss alle: "Du skal ta den risiko som er nødvendig for å løse din oppgave; men bruk all din omtanke for å gjøre risikoen minst mulig. Vår ikke nysgjerrig eller løsmunnet. Mange tusen gode nordmenn sitter i dag i fengsel p.g.a. unødvendig snakke."